

Selvtest i A-kommaer

Kursistens navn _____

Det er nu meningen at du selv skal afprøve det du har lært. Derfor kaldes den følgende test en »selvtest«. Du bør bestå den med mindst 90 % rigtige. Gør du ikke det, har du ikke lært det du burde, og du må repetere de foregående sider.

Test

I den følgende tekst er sat enkelte kommaer. Du skal sætte dem der mangler. *Linjerne med antal rigtige* skal du blot se bort fra mens du tager testen. De er beregnet til optællingen ved rettebordet.

Jernbanen København-Roskilde 150 år

Der mangler ikke historiske perspektiver ved markeringen af 150-året for den første danske jernbane som blev indviet 26. juni 1847 mellem København og Roskilde. Men et blik tilbage på de 150 år vil også vise at jernbanen har været under stadig forandring og trods stadig hårdere konkurrence fra andre transportmidler har den vist sin levedygtighed.

Oprindelig blev tankerne om anlæg af jernbaner mødt med skepsis og der måtte kæmpes hårdt for anlægget af København-Roskilde-banen. Det blev da heller ikke den første inden for det daværende monarkis grænser. I 1844 kunne jernbanen mellem Altona og Kiel tages i brug og det var 19 år efter at verdens første jernbane til offentlig trafik blev åbnet på strækningen Stockton-Darlington i England.

Når et tog kører gennem det danske landskab, følger det som regel en rute med samme linieføring som dengang banen blev anlagt. Men alt andet er ændret: Materiellet, hastigheden og komforten. Nye tider har også sat deres præg på de byer toget passerer men mange af dem kan takke jernbanen for at de overhovedet eksisterer og at de fik del i den industrielle udvikling.

Antal rigtige: ____ (8 punkttummer i dette afsnit.)

Private initiativtagere

Initiativtager til København-Roskilde-banen var Industriforeningen. Den opnåede koncession til et selskab, Det sjællandske Jernbaneselskab, der skulle stå for driften. I 1847 var anlægget klar og indvielsen kunne finde sted den 26. juni af Kong Christian VII. Der blev åbnet for drift med tre tog dagligt i hver retning og mellemstationer i Valby, Glostrup, Køgevejen (Taastrup) og Hedehusene. Selskabet havde i første omgang anskaffet fem lokomotiver og 18 personvogne men der blev også benyttet åbne godsvogne med bænke til personbefordring.

Antal rigtige: ____ (5 punkttummer i dette afsnit.)

Fornøjelsesattraktion

Karakteristisk for den første jernbane var udflugtstrafikken og de fleste betragtede jernbanen som et fornøjelsesmiddel. Kun de færreste havde blik for hvilken betydning jernbanen senere skulle få for såvel den enkelte, for byudviklingen som for erhvervslivet. Staten viste ikke særlig interesse for nyanlæg så Det sjællandske Jernbaneselskab stod også for andre anlæg på Sjælland, herunder forlængelsen fra Roskilde til Korsør i 1856.

Antal rigtige: ____ (3 punktummer i dette afsnit.)

Jysk uenighed

På den anden side af Storebælt formede udviklingen sig lidt anderledes. Her trak planlægningen i langdrag på grund af uenighed om linjeføringen. Nogle kredse foretrak længdebaner i Jylland af hensyn til forbindelserne til hertugdømmerne men andre gik ind for tværbaner på grund af samhandelen med England.

Staten var efterhånden blevet mere interesseret i jernbanedrift og påtog sig finansieringen af den første jyske jernbane, Århus-Randers (1862), mens et engelsk ingeniørfirma stod for anlæg og drift af bl.a. strækningen Nyborg-Middelfart på Fyn (1865). Staten overtog jernbanedriften vest for Storebælt i 1867 da det engelske selskab kom i økonomiske vanskeligheder. Først i 1880 overtog staten de sjællandske jernbaner.

Antal rigtige: ____ (6 punktummer i dette afsnit.)

Oprettelsen af de Danske Stats-Baner

En samordning af den statslige jernbanedrift kom først i 1885 og dermed opstod DSB som et landsdækkende foretagende.

På det tidspunkt havde jernbanenetet nået en længde på over 1.500 km og især 1860-80 var præget af nyanlæg.

Antal rigtige: ____ (2 punktummer i dette afsnit.)

Færger som forbindelsesled

Det blev samtidig klart at jernbanerne i de enkelte landsdele måtte sættes i forbindelse med hinanden med færger der kunne overføre jernbanevognene. De første jernbanefærger blev indsat på Lillebælt (Fredericia-Strib) i 1872 og i 1883 fulgte Storebælt efter.

Antal rigtige: ____ (2 punktummer i dette afsnit.)

Broer og tunneler

Allerede i 1934 blev færgerne ved Lillebælt afløst af en bro og mange andre steder i landet blev øriget forbundet med broer. Den 1. juni i år (1997) indvies et af Danmarkshistoriens største byggerier. Det sker når jernbanedelen af Storebæltsforbindelsen tages i brug mellem Sjælland og det øvrige Danmark. Konkurrencen mellem biler og tog fortsætter når Østbroen mellem Sprogø og Sjælland i løbet af 1998 åbnes for person- og lastbiler.

Antal rigtige: ____ (4 punktummer i dette afsnit.)

Fremtid og fortid

Der er ingen tvivl om at DSB forsøger at ruste sig til fremtiden. Storebæltsforbindelsen betyder en markant afkortning af transporttiden mellem Vest- og Østdanmark. Den faste forbindelse over Øresund (omkring år 2000) kan også få stor betydning for jernbanens renæssance.

Antal rigtige: ____ (3 punktummer i dette afsnit.)

[kilde: Ud & Se, 1997]

SLUT på testen!

Se testen igennem en ekstra gang. Det er altid en god idé at se testen grundigt igennem inden man beder om lov til at rette den. HUSK at mindst 90% skal være rigtigt for at du kan få lov til at gå videre, så "hastværk er lastværk"!

HUSK at tælle point op når du retter. Det er pointtallet ved første og eneste rettelse der tæller!

Når du har lagt pointene sammen, se i pointtabellen på FACIT-arket hvad dit pointtal svarer til i %.

Derefter afleveres testen til læreren som beholder den.

(Lidt uheldigt hvis andre kommer til at se den på forhånd!)

Når læreren har godkendt dit testresultat (der KUNNE jo være noget du har overset, øh-hø!), kan du gå videre i kurset.

Siderne tjekket: ☐	Pointtal aflæst og indføjet herunder: ☐	Aflever til lærer, og få godkendelse
---	--	--------------------------------------

Antal rigtige i alt: _____ point $\approx$ _____ %